

KNBF Nieuwsbrief

De KNBF Nieuwsbrief kunt u ook lezen (en downloaden) op de KNBF site. www.knbf.nl. Of scan de QR code met uw mobiele telefoon. Alle postzegelverzamelaars, filatelisten en anderen die geïnteresseerd zijn in postzegels, kunnen zich aanmelden voor een **GRATIS** abonnement op de KNBF Nieuwsbrief via www.knbf.nl

Voor het aanmelden geldt het volgende: 1) voor leden van bij de KNBF aangesloten verenigingen: Op de KNBF website account aanmaken en aanvinken dat u de Nieuwsbrief wilt ontvangen. 2) voor niet-leden: eenvoudig aanmelden op het hoofdscherm - u ontvangt dan automatisch een e-mail waarmee u door aan te klikken uw abonnement kunt activeren. Verder is het voor leden van een bij de KNBF aangesloten vereniging wel van belang zich aan te melden op de KNBF site om de Bonds-ledenpas te activeren. U kunt dan gebruik maken van de vele aan de pas verbonden voordelen.

Over Columbus en de gebroeders Wright:

Ter gelegenheid van de World Columbian Expo, Chicago, van mei tot oktober 1893, werd door de Amerikaanse Posterijen de prachtige maar thans ook zeer dure serie Scott 230/245 uitgegeven en Scott 239 willen wij deze keer even met u onder de loep nemen.

De officiële omschrijving van de zegel luidt: "Columbus before the

franciscans at La Rábida", maar dit werd afgekort tot

"Columbus at La Rábida". De zegel is naar een schilderij van Felipe aso de Falp (1851-1929)

Het was rond 1491 en Columbus, de zo graag de Nieuwe Wereld wilde ontdekken, zocht steun voor zijn reis want er moest nog veel geregeld worden op financieel gebied. Hij werd keer op keer afgewezen en tenslotte, zeer teleurgesteld, nam hij zijn intrek in het klooster van de paters Franciscanen, Santa Maria de la Rábida, alwaar hij verbleef tot 1492.

Gelukkig kreeg hij eindelijk steun van koning Ferdinand II van Aragon en koningin Isabella I van Castilië en op 3 augustus kon hij vanuit het haventje Palos de la Frontera vertrekken.

Als gewoonlijk waren wij nieuwsgierig naar de achtergrond van deze zegel en wij vestigen uw aandacht op de hond, die aan de voeten van één van de paters rustig ligt te slapen en die natuurlijk van belang is voor verzamelaars van honden op postzegels. Wij wilden graag het ras weten, maar een e-mail naar de American Research Library bracht geen uitkomst en men stelde voor om dan maar de beroemde Noord-Amerikaanse benaming voor een onbestemd hondenras te gebruiken, namelijk: "Heinz 57".....

U moet ook eens goed kijken naar de wereldbol, die op tafel staat, want het is hoogst onwaarschijnlijk dat Columbus toen al over een wereldbol beschikte, immers die werd pas in 1491 uitgevonden door de Duitser Martin Behaim uit Neurenberg (1459-1507).

De wereldbol die u op de tafel ziet staan is een tafelmodel, terwijl de wereldbol van Herrn Behain, de zogenaamde ‘aardappel’ (Erdapfel), een staand model is en dat u ook nog kunt bewonderen in het Germanische National Museum in Neurenberg.

Nu we toch met USA zegels bezig zijn nemen we ook maar meteen de postpakketzegel uit 1913 onder de loep, Scott Q8.

Een fraai exemplaar voor de liefhebbers van vliegtuigen op postzegels, maar wij waren nieuwsgierig waar het vliegtuig zich eigenlijk bevond en een e-mail naar de AAMS (American Airmail Society) werd [prompt

beantwoord met de gevraagde informatie.

Het vliegtuig, niet de Curtiss Jenny zoals wij eerst veronderstelden, maar het betreft hier een Wright flyer type, U weet wel van de gebroeders Wilbur en Orville Wright, de fietsmakers, die later het eerste vliegtuig zouden bouwen dat op 17 december 1903 het luchtruim koos.

Het afgebeelde vliegtuig op Scott Q8 vloog over College Park, MD, ongeveer 8 mijl van Washington DC waar zich ook een groot luchtvaartmuseum bevindt.

De gebroeders Wright werden op 17 december 1949 door de Amerikaanse Posterijen geëerd met een luchtpostzegel Scott C45 ter gelegenheid van de 46^e verjaardag van hun eerste vlucht. (auteur: Herman Jacobs - <http://hijjacobs.wordpress.com/>)

Kerstmis 2013

Tempis fugit.....we zijn nauwelijks gekomen van de Sinterklaasbeslommeringen en nog even, de kerstboom staat er dan weer, de cadeautjes liggen eronder, het kerstmenu is zorgvuldig gekozen, familiebezoeken zijn gepland, we zijn weer klaar om het kerstfeest te vieren en de champagne staat ook al gekoeld om straks het oude jaar uit te luiden en het nieuwe te beginnen.

Stille Nacht, Heilige Nacht. Wij nemen u even mee naar Oostenrijk, Oberndorf, 17 kilometer ten noorden van Salzburg om precies te zijn, de woonplaats van de jonge priester Joseph Mohr, die al in 1816 de woorden van dit wereldbekende lied geschreven had.

Het was 24 december 1818 en Mohr vroeg zijn goede vriend, de schoolmeester en organist Franz Xaver Gruber om de melodie voor zijn Stille Nacht, Heilige Nacht te componeren, maar ongelukkigerwijze was het orgel van de St. Nikolaaskerk buiten werking en zo werd het een melodie voor gitaar en het fameuze Stille Nacht werd op Kerstavond 1818 geboren en tijdens de nacht mis voor het eerst gezongen.

De kerk bestaat niet meer, in plaats daarvan is er een fraaie kapel gebouwd,

hier voor u afgebeeld. Een kopie van deze kapel kunt u ook vinden in Frankenmuth, Michigan, USA.

Op 29 november 1968, ter gelegenheid van de 150^e verjaardag van Stille Nacht, werd door Oostenrijk de hier afgebeelde Kerstzegel uitgegeven, Michel 1276. Het is de kerstkribbe die zich in de kapel bevindt.

Op 7 december 1898 verschenen in Canada de hier afgebeelde zegels, Scott 85 en 86. Het zijn heel speciale zegels vanwege het feit dat dit de eerste Kerstzegels zijn, ooit door een land waar ook ter wereld uitgegeven.

“X MAS 1898” ziet u duidelijk en daaronder: “We hold a vaster Empire than has been”, en dit is de eerste regel van een ode aan de Engelse koningin Victoria ter gelegenheid van haar diamanten

regeringsjubileum in 1897. Het verhaal gaat dat de Canadian postmaster general, William Murdock,

volgens de geldende regels, het ontwerp van de zegels 'besprak' met koningin Victoria. Hij vond dit een passend eerbetoon aan de prins, de prins of Wales, die toevallig ook op de dag van uitgifte, 9 november, zijn verjaardag zou vieren.

Koningin Victoria die geen concurrentie duldde vroeg op barse toon: "welke prins", waarop mr. Murdock snel antwoordde: "Wel mevrouw, de prins van de vrede", en daarmee bedoelde hij het Kerstkind.

En zo gebeurde het dat men op de zegels een kaart ziet van het Britse Gemenebest van de Vlaamse cartograaf Gerardus Mercator alsmede de woorden XMAS 1898. Pas in 1964 begon Canada met de jaarlijkse uitgifte van Kerstzegels.

Nu we toch in Canada zijn gaan we even kijken naar een heel speciale Kerstzegel, Scott 1042, uitgegeven op 2 november 1984, hier voor u afgebeeld.

De omschrijving luidt heel summier: "64 c. Snow in Bethlehem by David Milne", maar is dat wel zo? Wat betreft de sneeuw in Bethlehem, daar hebben wij geen moeite mee, maar de kerk op de achtergrond, die hebben we daar niet kunnen vinden, maar wel in Talinn, de hoofdstad van Estland en het is ook geen kerk, maar de beroemde Alexander Nevski kathedraal. Alexander Newski werd geboren omstreeks 1220 en was vorst van Novgorod en grootvorst van Vladimir. In het toenmalige Rusland.

In 1240 versloeg hij het Zweedse leger aan de rivier de Neva en in 1242 versloeg hij ook een leger van de Duitse Orde in een slag op het dichtgevroren Peipusmeer. Alexander Nevski wordt geëerd als de stichter van het Russische Rijk. U kunt de befaamde slag op het Peipusmeer

bekijken

op:

www.youtube.com/watch?v=pXr0m7SaGvs
(Met muziek van Sergey Prokofiew - redactie Nieuwsbrief).

750 jaar later, in 1992, werd dit feit herdacht met de uitgifte van het hier afgebeelde souvenirvel. Alexander Nevski wordt in Rusland beschouwd als een heilige. Het land heeft hem ook geëerd met een ridderorde, namelijk de 'Orde van Sint-Alexander'.

Maar hoe kwam de Newski kathedraal op een Canadese kerstzegel?

Milne werd geïnspireerd door een foto van

Talinn nadat deze hoofdstad eerst door de Russen zwaar werd beschadigd en daarna door het Duitse leger. Wat de sneeuw betreft: toevallig las hij een boek in de openbare bibliotheek in Toronto betreffende sneeuw en kerstmis. Hij liet toen zijn fantasie de vrije loop en ze werd de titel van de zegel: "sneeuw in Bethlehem".

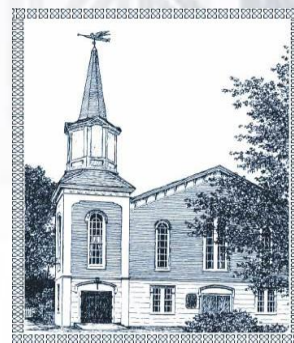
Tot slot gaan we onze Kerstreis afsluiten in de Verenigde Staten want daar werd op 2 november 1965 een kerstzegel uitgegeven, Scott 1276, met een religieus thema, dat nogal wat controverses veroorzaakte.

Op de zegel zien wij de engel Gabriel, die zwevend tussen hemel en aarde, lustig op zijn hoorn blaast.

Deze engel doet al jaren dienst als “weerhaan” op de toren van de Methodist Church in Newbury !, Massachusetts.

De engel op de zegel is echter een kopie van een waterverfschilderij van de Amerikaanse schilderes Lucille Chabot en u kunt het bewonderen in de National Gallery of Art in Washington.

Nu komt de grote vraag: Is dit de grote engel Gabriel of Gabrielle. De postmaster hield destijds voet bij stuk

en beweerde dat het inderdaad de engel Gabriel betrof, maar de media hamerde

op het feit, dat Gabriel een tamelijk vrouwelijk figuur had en dus was het Gabrielle. Theologie studenten beweerden echter dat

engelen mythische figuren zijn en dus was het noch Gabriel, noch Gabrielle.....!!!

Wij wensen u prettige Kerstdagen en een gelukkig en voorspoedig 2014.

(auteur: Herman Jacobs - <http://hijjacobs.wordpress.com/>)

De Shanghai Local Post in Verdragshavens.

In de Studiegroep China Filatelie veiling, werden 2 Shanghai Local Post Drakenzegels (de kavel nrs. 2871 en 2872 ; SG. 29 en SG 22 fig. 1 en 2 aangeboden), een mooie gelegenheid vinden de schrijvers van verscheidene Local Post artikelen, om een artikel te schrijven over de Shanghai Local Post.

De eerste postzegels in China zijn uitgegeven door de “Stadspost in Shanghai”.

fig. 1

fig.2

3 vervalsingen van Shanghai Local Post Drakenzegels

Vanaf 1843 konden 'buitenlanders' zich vestigen in deze verdrag havens, de “Shanghai Local Stadspost” werd opgericht in 1854, en is daarmee de eerste Local Post in China.

De eerste zegels werden in 1865 uitgegeven. (Stanley Gibbons de nummers 1 t/m 5.) en konden voor elk poststuk gebruikt worden (zie fig. 1 en 2). De laatste uitgifte was in 1896, de Stanley Gibbons nummers 187 t/m 189.

Buitenlandse kooplieden in de stad werden ontevreden over de hoge toeslagen, in die tijd, van de Min Chu (Chinese Privé Postagentschappen) en in juli 1863 werd er een post distributie systeem ontwikkeld onder toezicht van de toenmalige gemeenteraad. Betaling van postale stukken was echter alleen m.b.v. abonnement mogelijk zonder verdere extra kosten.

Van de uitgegeven grote en kleine draken zijn zeer veel vervalsingen vervaardigd en gemakkelijk door onze Studiegroep China Filatelie Keurmeester(s) te herkennen, zo zeggen zij. In onze bibliotheek zijn verzamelingen van valse zegels opgenomen.

Op 31 December 1892 werd het abonnementen systeem vervangen door een tarief gebaseerd op afstand en tarief. Na een storm van protesten over de veel duurdere tarieven werd na twee maanden een nieuw en veel lager tarief ingevoerd.

Na april 1895 werden ook andere Local Stadspost diensten opgericht. Bijvoorbeeld in Amoy, Foochow, Hankow, Nanking, Ningpo, Swatow, en vele andere vrijhavens en bleven in bedrijf tot ca. 1897, waarna het vervoer van alle postale stukken alleen door Local Post Shanghai werd verzorgd tot ca.1930 in het gebied in en rondom Shanghai. De overige postale zaken werden verzorgd door Staatspost 'De Keizerlijke Chinese Post' die in de periode 1878 t/m 1883 de eerste drie draken zegels heeft uitgegeven.(zie fig. 4)

De Shanghai Local Post gaf ook poststukken uit, (zie fig. 5) C.T.O. Poststuk 1890-1895.

fig.4, Grote draken (uit V 189 nrs. F 2887, F2888, F 2889)

fig. 5

Vanaf 2 februari 1897 is bij Koninklijk besluit besloten dat het verboden was om Local Poststukken te vervoeren en komende en vertrekkende stoomschepen alleen poststukken mochten vervoeren die waren uitgegeven door de Chinese Imperial Post.

Op de eerste emissie van de Local- en Imperial Post staat een draak afgebeeld.

De beroemdste Chinese draak is de 'Keizer draak', van wie de Keizers van [China](#) zouden afstammen. De eerste Chinese Keizer zou zelfs een draaken staart hebben gehad. Een draak was in China (en ook in Japan het symbool van de keizer. Een keizer draak is onder andere te herkennen aan de 5 vingers aan elke poot, waar een gewone draak er 3 of 4 heeft. Keizer Yy, stichter van de [Xia dynastie](#) zou herrezen zijn uit het lichaam van zijn vader als een gevleugelde draak. Dit zou de verklaring kunnen zijn waarom de Chinese draak staat afgebeeld op deze postale uitgifte uit die, maar

ook in deze tijd. Voor een "moderne ontwaarding" van een zegels op 28 augustus 1914, zie fig 6 (eerste druk 1913 SG. nr.269

Brief verzonden in Shanghai lokaal op 8-8-1892. Gefrankeerd met 2c/5c het nieuwe tarief. Op de achterzijde een rood stempel van het Wei Chi Kuan steamer letter office.

Tegenwoordig is Shanghai de grootste stad in China en de 'schoonste stad' in de wereld, met meer dan 20 miljoen inwoners. De stad is een toeristische bestemming met vele bezienswaardigheden zoals de Bund and City God Temple en de Oriental Pearl Tower. Tevens is Shanghai het grootste commerciële en financiële centrum van China. (auteurs: Hendrik Oranje & Rob & Miep Ronde studiegroep China Filatelie).

Geraadpleegde literatuur:
Stanley Gibbons (China 2006). Stamp Catalogue of China by Chan 1992, Ma's illustrated Catalogue of the Stamps of China 1988. Internet; Wikipedia.

De allerbeste wensen.....

Wij wensen u Prettige Feestdagen en een bijzonder goed, gelukkig en vooral gezond Nieuwjaar !

Mohammed Dorra

De twaalfjarige Palestijnse Mohammed Dorra werd in 2000 op slag wereldberoemd. Samen met zijn vader komt hij terecht in een vuurgevecht tussen Palestijnen en Israëliërs. Mohammed verschuilt zich in doodsangst in de armen van zijn vader. Dit vuurgevecht vond plaats in de Gazastrook op 30

september 2000, te midden van grootschalige rellen in de Palestijnse gebieden, ook wel Intifada genoemd.

Jamal al-Durrah en zijn 12-jaar oude zoon, Mohammed, werden gefilmd door een Palestijnse cameraman, toen ze dekking zochten achter een betonnen cilinder omdat ze gevangen zaten in kruisvuur tussen Israëliëse soldaten en Palestijnse veiligheidstroepen. De beelden tonen vader en zoon die elkaar vasthouden; de jongen huilend en de vader zwaaiend (foto 1). Dan is er een uitbarsting van geweervuur en stof (foto 2), waarna de jongen te zien is, liggend over de benen van zijn vader (foto 3). De afbeeldingen van foto 1 en 3 zien we ook terug op de postzegels van Jordanië. De vader overleeft het, Mohammed niet. Hij wordt een icoon van de Intifada.

Na een emotioneel publiek begrafenis, word Mohammed begroet door de Arabische en islamitische wereld als een martelaar.

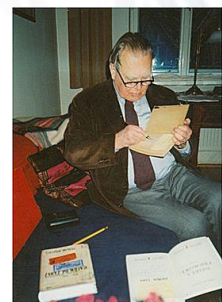

Ook in de filatelie wordt hier aandacht aan besteed, niet verwonderlijk alleen door een aantal Arabische landen. Ik kwam de volgende postzegels over “dit incident” tegen:

Irak, Tunesië, Sudan, Yemen, Egypte en Saoedi Arabië. (auteur: Willem Hogendoorn)

Czesław Miłosz - Nobelprijswinnaar:

Dat is één van de leuke dingen van postzegels. Je ziet een zegel van Litouwen met daarop de afbeelding van Czesław Miłosz (1911-2004), een voor mij totaal onbekend schrijver, laat staan dat ik wist dat hij kennelijk een zo goede schrijver was dat hij in 1980 de Nobelprijs voor de literatuur had ontvangen. En dan ga je zoeken... Miłosz werd geboren in Šeteniai, in zijn geboortjaar 1911 Pools grondgebied onder Russisch beheer, nu, na alle veranderingen na de Wereldoorlog, een plaats in Litouwen. Als beschrijving van de reden waarom hij de Nobelprijs kreeg werd door het Comité aangegeven: “Die met compromisloos inzicht de menselijke conditie in een wereld van sterke conflicten vertolkt”. Eén van zijn bekendste werken is “Dolina Issy” (1955) (Nederlands: Het dal van de Issa - 1981). In deze roman beschrijft hij hoe een Poolse jongen opgroeit op het Litouwse platteland,

waarbij argwaan en achterdocht tussen de verschillende bevolkingsgroepen - Litouwers - Polen - Joden - een van de thema's is. Het boek is vooral een prachtige sfeerbeschrijving. De essayistische roman "De geknechte geest", wordt beschouwd als één van de beste studies over de verschrikkingen van het totalitarisme en de aantrekkingskracht die het heeft op intellectuelen. Hij merkt o.a. op dat intellectuelen die dissident worden niet noodzakelijkerwijs degenen zijn met de sterkste geest, maar eerder degenen met de zwakste maag. Volgens de redenering van Miłosz kan de geest alles rationaliseren, maar de maag kan niet veel hebben.

Czesław Miłosz studeerde rechten aan de Universiteit van Vilnius, later woonde hij in Warschau. Tijdens de Tweede Wereldoorlog nam hij deel aan het verzet, waarvoor hij later de YadVashem-medaille ontving. Tussen 1945 en 1951 was hij diplomaat in dienst

van het toenmalig communistische Polen. In 1951 brak hij met de Poolse regering en vroeg politiek asiel in Frankrijk. Hij ging daarna naar de Verenigde Staten waar hij het Amerikaans staatsburgerschap verkreeg en waar hij van 1961 tot 1978 hoogleraar Slavische Taal- en Letterkunde was aan de Berkeley Universiteit in California. In 1998 ontving hij de Poolse NIKE-literatuurprijs (Nagroda Literacka NIKE), een van de belangrijkste literaire onderscheidingen in Polen, in 1997 ingesteld door de grootste Poolse krant Gazeta Wybcza en het bedrijf Nicom Consulting om daarmee Poolse literatuur in binnen- en buitenland te promoten. De laatste jaren van zijn leven woonde Miłosz in Krakau in het vrije Polen. (auteur: Willem-Alexander Arnhemmer)

Uw reacties:

Als reactie op een reactie, namelijk op de reactie van de heer G.W. Nieuwenhuis: Beschadiging Postzegels in onze Nieuwsbrief van november j.l. onvingen wij een reactie van de heer Eric Kniese: *"Het probleem met de opgeplakte stickers is ook op een andere wijze, bij voorkeur binnenshuis te verrichten, manier op te lossen. Zodra het poststuk, maar ook te denken aan tijdschriften met opgeplakte adressticker, binnenkomt direct de haarföhn pakken. De hete lucht van die föhn onder een kleine hoek met het te behandelen oppervlak richten. De bedoeling is dat die hete lucht tussen sticker en het papier waar deze opzit komt. Met een mes, wel voorzichtig zo dat het papier niet beschadigd, ruimte maken tussen die sticker en het papier. Rustig aan en niet forceren. Na enige tijd kan de sticker zo van het papier gehaald worden.*

Wacht geen dagen of weken met deze behandelingsmethode. De stickerlijm is dan te veel in het papier getrokken en is dan vrijwel niet meer los te krijgen."

Jaar van het paard 2002: Canada..... en ook 2014 Jaar van het Paard

Bij het begin van de nieuwe maan, op 12 februari 2002, begon een nieuw jaar voor miljoenen mensen in Azië en over de hele wereld. Dat jaar, eindigend op 31 januari 2003, was het jaar van het paard, het zevende teken in een zich herhalende cyclus van twaalf jaar. Het nieuwe maanjaar is het meest gevierde feest van alle Chinese feesten, een tijd van samenkomen, feesten, vernieuwen en herdenken. De Canadese Post vierde dit feit samen met de Canadese Aziaten, met de uitgifte op 3 januari 2002 van een zegel met binnenlands tarief en een zegel met buitenlands tarief.

Al vanaf 2637 voor Christus is de Chinese maankalender in gebruik en is daarmee de oudste chronologische registratie in de wereld. Zoals de naam al zegt is de kalender gebaseerd op de bewegingen van de maan, dit in tegenstelling tot de westerse zonnekalender, die uitgaat van de beweging van de aarde rond de zon. De tweede nieuwe maan na de zonnewende markeert het begin van een nieuw maanjaar en een nieuwe kalender, waarbij elk jaar is genoemd naar één van de twaalf dieren in een zich repeterende cyclus van twaalf jaar. Volgens de legende nodigde Boeddha het hele dierenrijk uit om hem te helpen met het herstellen van de orde in het wereldrijk. Van alle dieren die gevraagd waren, kwamen er slechts twaalf en deze

werden de vertegenwoordigers van de dierenriem. Er wordt beweerd dat elk jaar de kenmerken draagt van het dier waarnaar het is vernoemd. Individuele karakters, persoonlijkheid en geluk kunnen door het dier worden beïnvloed.

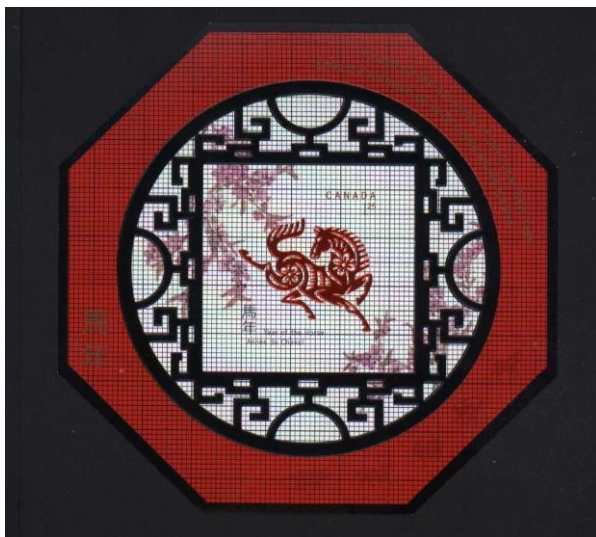
Het paard, het edelste dier uit de dierenriem, is het symbool van vitaliteit, vooruitgang en snel succes. Het majestueuze dier wordt vaak afgebeeld op Nieuwjaars-, verjaardags- en huwelijkskaarten. Men gaat er van uit dat het paard op de kaart beste wensen voor voorspoed en gezondheid overbrengt aan de ontvanger. In de Aziatische kunst staat het paard voor kracht en sterkte en wordt meestal afgebeeld als levendig, energiek en krachtig. Paarden zijn in de kunst meestal in beweging, onderweg of deelnemer in een veldslag. Paarden staan altijd overeind.

Geborenen onder het teken van het paard bezitten volgens overlevering een aantal kenmerkende eigenschappen. Meestal vrolijk van aard, populair, gevat, spraakzaam en met scherpzinnige opmerkingen.

Zelfredzaam,

gevoel voor

avontuur, opgewekt en goed in het beheren van geld. Als zwakke punten gelden impulsiviteit, koppigheid, eigenzinnigheid en temperamentvol. Het veranderlijke in de natuur van het paard leidt soms tot irrationeel en opvliegend gedrag. Bekende personen geboren onder het teken van het paard zijn o.a. Theodore Roosevelt, Nelson Mandela en Paul McCartney. In 2014 is opnieuw sprake van een jaar van het Paard.

De Canadese speciale postzegeluitgifte verscheen op 3 januari 2002, de 48 cent voor binnenlandse bestemmingen en de 1,25 dollar voor buitenlands postverkeer.

Daarnaast is een achthoekig blok uitgegeven met een waarde van 1,25 dollar. Een ongetand exemplaar van dit blok werd in 2011 op een veiling voor \$ 900,00 verkocht. Op de zegels verder de opdruk in de twee officiële Canadese talen "Year of the Horse" en "Année du Cheval".

In Frankrijk geeft men ter gelegenheid van het Jaar van het Paard (2014) een serie fraaie munten uit. (auteur: Pieter Stastok - bron o.a. Canada Post).

EEN STUKJE FILATELISTISCHE VORMING (8)

GECENTREERD OF NIET? Deel 1.

Vooral bij oudere zegels is het niet altijd vanzelfsprekend dat de afbeelding (het gedrukte deel van de

zegel) zich in het midden van de postzegel bevindt. De feitelijke vraag is meestal of de *tanding* wel of niet precies in het midden van de ruimte tussen de afbeeldingen is aangebracht. Maar eerst iets over *ongetande* zegels, want daar is het in de meeste landen mee begonnen. Wanneer zegels uit een vel moeten worden *geknipt* is het maar de vraag of dat een beetje netjes gebeurt. Voor

frankeerdoeleinden is dat niet zo belangrijk, maar wanneer de zegel daarna een verzamelobject wordt is het een ander verhaal. Een toelichting met een paar voorbeelden van oude Oostenrijkse zegels.

De eerste afbeelding, van een uitgifte van 1854, ziet er goed uit, maar de tweede, uit 1858, is linksboven licht *aangesneden*, dus eigenlijk beschadigd en dan helpt het niet dat er rechts een stukje van de volgende zegel wordt

bijgeleverd! Hoewel al snel na de eerste emissie getande zegels verschenen voor het “gewone” frankerwerk ging Oostenrijk nog lang door met ongetande “Zeitungsmarken” (eigenlijk belastingzegels, maar vaak behandeld door de post). Het afgebeelde paartje van twee blauwe Hermes/Mercurius zegels uit 1899 is prima, maar de twee zegels die onder deze in het vel hebben gezeten zijn behoorlijk aangesneden geraakt. (De diagonale *lakstrepen* zijn geen beschadiging, maar een bewust aangebrachte versteviging van het papier.) De bruine zegel van 10 Heller is dusdanig mismaakt dat hij niet meer verzamelwaardig is.

Bij de getande zegels van 1863 is een goed gecentreerde zegel eerder uitzondering dan regel. De tandingsapparatuur was nog lang niet perfect en er gebeurde nog veel handmatig, dus onnauwkeurig. Van de hier getoonde zegels is de gele 2 Kreuzer prima gelukt, maar bij de twee andere is de bovenkant of de zijkant van het zegelbeeld aangesneden.

Gecentreerd of niet is een *kwaliteitsaspect* en (dus) een prijswaardigheid. Perfect gecentreerde zegels gelden als de meest begerenswaardige. Het is dus niet zo dat een heel slecht gecentreerde zegel een *leuke* afwijking is. (En dacht u dat net als ik niet in het prille begin van uw verzamelaarsleven?)

Ook bij modern materiaal komen hinderlijke decentratieverschijnselen voor. Of zijn die juist wel begerenswaardig? Daarover volgende keer. (auteur: Sjoerd Bangma) .

Dank aan onze auteurs:

Alweer de laatste Nieuwsbrief van het jaar en de vier-en-veertigste in een reeks, die, de eerlijkheid gebied het te zeggen, langer is geworden dan we bij het begin ervan voor mogelijk hadden gehouden.

Want ga maar aanstaan, elke maand een - steeds groter wordend - aantal pagina's vullen met nieuwtjes, postzegelnieuws en filatelistisch getinte artikelen. Zonder de auteurs, die trouw elke keer weer hun bijdrage inzenden, zou het ons niet zijn gelukt een Nieuwsbrief te maken met een zo grote variëteit aan artikelen. Dank, dank, dank aan alle auteurs die aan het succes van de Nieuwsbrief hebben bijgedragen. We hopen natuurlijk dat we ook in de komende maanden en jaren mogen rekenen op hun creatieve bijdragen. In het nu bijna voorbijje kalenderjaar hebben wij artikelen

gepubliceerd van (in alfabetische volgorde):

Willem-Alexander Arnhemmer, Sjoerd Bangma, Jan Heijs, Willem Hogendoorn, Herman Jacobs, Toon Jansen, Ad Keeman, Leendert A. Koster, L.L. Louwerse, Anna C. van der Maade, Wim Meens, Piet Paaltjens, Mo Prins, Miep & Rob Ronde, Aart van Soest, Johannes Trithenius, Wobbe Vegter, Ron Versteyne, Hans Vinkenborg, Hendrik W. van der Vlist, Jozef Wagemakers, Henk Weevers, Henk van Zutphen e.a. Allemaal heel hartelijk dank !!!!

Zes honderd miljoen postzegels !

Volgens PostNL woordvoerder Werner van Bastelaar, hebben particulieren en kleine ondernemers in het afgelopen jaar ongeveer 600.000.000 (zes honderd miljoen !) postzegels geplakt. Zou je niet zeggen, als ik naar de post kijk die ik nog ontvang, zie ik nauwelijks nog brieven met postzegels! Ondanks dat futurologen beweren dat de postzegel zal uitsterven denkt PostNL dat dit niet zal gebeuren. Door de komst van internet en de verdergaande digitaliseren wordt wel steeds minder post verzonden en meer via e-mail en sociale media gecommuniceerd. PostNL bezorgt wel steeds meer pakketjes, vooral ook omdat steeds meer online wordt gekocht. Ook de zakelijke post is minder geworden. Vooral als het gaat om emotie, in positieve en ook in negatieve zin, blijft fysieke post echter nog steeds erg belangrijk. Bij de geboorte van een kindje is een geboortekaartje natuurlijk erg leuk en ook op je verjaardag is het leuker een kaartje te ontvangen dan een like op Facebook. En in de Kerstperiode zullen weer miljoenen kaarten worden verzonden. Ook rouwkaarten worden nog steeds voornamelijk per post verzonden.

Maar zes honderd miljoen zegeltjes.....bijna niet voor te stellen !

PostNL brengt nieuwe permanente Koning Willem-Alexander postzegel uit:

Zijne Majesteit de Koning ontving op 27 november in Den Haag in het Museum voor Communicatie, uit handen van Herna Verhagen, bestuursvoorzitter van PostNL het eerste exemplaar van de permanente Koning Willem-Alexander postzegel. Volgens mevrouw Verhagen is PostNL trots op deze bijzonder uitgifte. PostNL heeft bij

het uitgeven van alle postzegels een belangrijke plek gereserveerd voor postzegels van het Staatshoofd. Bij het aantreden van een nieuwe koning is het gebruikelijk dat PostNL een nieuwe permanente zegel uitgeeft. De koningszegel geeft het begin aan van een nieuw tijdperk in de Nederlandse geschiedenis. Het ontwerp op basis van

een foto van Rineke Dijkstra, is gemaakt door Job Smeets en Nynke Tynagel. Het ontwerp verwijst naar de eerste Nederlandse postzegel uit 1852 met het reliëfportret van koning Willem III en profiel. Ook de kleuren zijn afgeleid van de zegels uit 1852. Bovendien verwijzen de kleuren naar de Nederlandse vlag. Waardeaanduiding 1 is lichtblauw, waarde 2 is lichtrood en de zegel voor internationale bestemmingen is lichtgrijs. (bron: PostNL).

Volgens berichten die enkele dagen na uitgifte in de media verschenen, is niet de Nederlandse kroon afgebeeld op de koningszegel. De afgebeelde kroon lijkt nogal op de Engelse St. Edwards Crown, een kroon met vier beugels. De Nederlandse Rijkskroon, onder meer in gebruik op uniformen en briefpapier, heeft acht beugels. Volgens PostNL hebben de ontwerpers bewust gekozen voor een afbeelding van een kroon, niet bedoeld als verwijzing naar de Nederlandse kroon. Volgens heraldiek-expert Guus van Breugel van het Centraal Bureau voor Genealogie wijkt de kroon niet alleen af met het aantal beugels maar zijn ook andere details anders. Natuurlijk is het ontwerp gestileerd, hetgeen vaak betekent dat sommige details worden weggelaten, maar in dit geval is sprake van een totaal andere kroon.

Het kan nog gekker:

U kent ze, postzegels met koffiegeur, geborduurde zegels, zegels uit sandelhout, zilveren zegels en gaat u zo maar door. In 2006, dus nu al een aantal jaren geleden, gaf de Oostenrijkse post een zegel (blok) uit, waarbij in de drukinkt per postzegel 0,03 meteorietenstof bevindt. Er zijn 600.000 zegels van € 3,75 gedrukt, waarvoor in totaal 18 kilo is verwerkt in de Oostenrijkse zegels. Het stof is afkomstig van een naar schatting 4,5 miljard jaar oude meteoriet met een totaalgewicht van 19 kilo, gevonden in de woestijn in Marokko. Het overgebleven deel van de meteoriet is te vinden in het Natuurhistorisch museum in Wenen. Kunnen we ons natuurlijk afvragen in welk thema deze zegel thuishoort. Oostenrijk? Ruimtevaart? Marokko? Astronomie?

Mogelijkheden te over. (bron: Post AT)

Gezocht 4 tot 6 KNBF-bibliotheekmedewerkers M/V

Onze Bondsbibliotheek is een van de grotere filatelistische bibliotheken in Europa en als zodanig ook deelnemer aan het netwerk "Global Philatelic Library" - www.globalphilateliclibrary.org
Om de kwaliteit van de bibliotheek, qua informatie en dienstverlening te waarborgen zijn we op zoek naar een aantal medewerkers, die als vrijwilligers daaraan een bijdrage willen leveren. Dit in een soort

pool, met wisseldiensten dus, zodat het tijdsbeslag ook beperkt is. De bibliotheek is elke woensdag geopend van 10.00 – 17.00 uur en kent ook een zomersluiting.

Wij **zoeken** mensen met filatelistische kennis en wat computervaardigheden die het prettig vinden om kennis en ervaring te delen met anderen.

In de praktijk omvat dit het registreren van binnen gekomen tijdschriften, nieuwe publicaties in de catalogus opnemen, het uitzoeken van schenkingen, vragen beantwoorden op uiteenlopende niveaus, ter plaatse en via mail en telefoon. Verder nog zaken als bindwerk voorbereiden, uitleenadministratie etc. Uw eigen filatelistische achtergrond kan een waardevolle aanvulling zijn om deze functie te vervullen.

Uiteraard worden nieuwe medewerkers ingewerkt in de thans in gebruik zijnde systemen.

Als vrijwilliger vervult u een veelzijdige functie waarin de wensen en vragen van de bezoekers centraal staan. Men ontmoet veel medefilatelisten en er kan leuk gediscussieerd worden.

Baarn is centraal gelegen in het land en goed bereikbaar per auto en openbaar vervoer.

In de directe omgeving van de bibliotheek is voldoende parkeer gelegenheid.

Als vrijwilliger krijgt u een reiskosten vergoeding.

Reacties en of vragen aan het bibliotheekteam:

Persoonlijk, Hoofdstraat 1, 3741 AC Baarn

Per email: bibliotheek@knbf.nl

Per telefoon: 035 – 541 25 26

Ton Hulkenberg

Henk Weevers

Een envelop vol raadsels

Onlangs kreeg ik van een kennis een envelop met, volgens haar, een eerstedagafstempeling. “Of ik er wat aan had?” Nu moet u weten dat ik thematisch verzamel en al jaren lang streng ben opgevoed door Pim van den Bold en Jan Cees van Duin en dus erg kritisch ben op wat ik in mijn verzameling wil opnemen. Ik keek zodoende in eerste instantie alleen naar de zegel en het stempel. “Niets thematisch,” was mijn eerste conclusie. Toch heb ik de gulle geefster uiteraard hartelijk bedankt.

Later bekeek ik de envelop eens goed en toen viel mij van alles op.

De uitgifte is gewijd aan de bestorming van de Bastille in Parijs, 180 jaar geleden. Och ja, je moet af en toe toch een reden voor een feestje verzinnen, nietwaar? Onder de afbeelding staat echter “Quartier Napoleon / Berlin”. Hmm, dus een Duitse brief?! Ja en nee. Op het internet vond ik dat er in Berlijn inderdaad een

Quartier Napoléon heeft bestaan. Op 8 mei 1945 na de capitulatie werd West-Berlijn in vier sectoren verdeeld en in 1947 vestigde zich daarom in het Noorden van de stad een Franse legermacht. Die bleef langdurig aanwezig, maar kreeg in 1961 een nieuwe taak: Berlijn verdedigen tegen de agressie van de Russen en de Oost-Duitsers. De Koude Oorlog was uitbroken. Daar kwam in 1994 officieel een einde aan en toen werd het gebied weer aan de Duitsers overgedragen. Momenteel staat er de Julius-Leber-kazerne.

De envelop werd voorzien van een Franse zegel en zou op 14 juli 1969 van Berlijn naar Heidelberg verstuurd kunnen zijn. Of het tarief klopt, kan ik u niet vertellen. Er bestond vast een speciaal tarief voor post van in het buitenland gelegerde militaire eenheden. Het stempel “Poste aux Armées” geeft al aan dat het militaire post was, maar die moest blijkbaar wel gefrankeerd worden. Geen veldpost dus. Of misschien wel helemaal geen post...

De vraag is of de brief wel echt gelopen heeft. Het heeft er alle schijn van dat hier een filatelist zijn eigen naam op de envelop heeft getypt, maar die niet op de post heeft gedaan. Er is immers geen

afzender ingevuld (evenmin op de achterzijde) en er staat geen straatnaam in het adres. De eigenaardige kwalificatie van de geadresseerde lijkt erop te duiden dat deze filatelist de envelop op verzoek heeft laten afstempelen. Grote kans dat hij pas daarna zijn eigen naam ingetypt heeft.

Is het een eerstedagenvelop? Nee: het staat er niet op en een officieel eerstedagstempel ziet er anders uit. Bovendien was de eerste dag van uitgifte van deze zegel al op 11 januari in Parijs gevierd. Het is een gewone envelop die waarschijnlijk speciaal voor het garnizoenspersoneel werd gedrukt.

De Yvertcatalogus van Frankrijk vermeldt geen uitgiftedata, maar de Duitse Michel wel en wat staat daar? De zegel van 30 centimes met een Marianne van Cheffer is in drie types bekend: in diepdruk, uitgegeven op 11 jan. 1969; in boekdruk, uitgegeven op 15 juli 1969 en nogmaals in boekdruk, maar met een fosforstreep, uitgegeven op 17 feb. 1970. Dat laatste type is het niet en kan het ook niet zijn. Volgens mij is het een exemplaar met boekdruk, vanwege de rafelige randen aan de kleurvlakken. Maar als dat waar is, is hij een dag te vroeg gebruikt of heeft de Michel het mis of is er nog iets anders aan de hand. De stempeldatum is immers 14 juli, de nationale feestdag van Frankrijk! Het Franse postpersoneel zal op 14 juli natuurlijk ook een vrije dag gehad hebben, er zou dus feitelijk geen stempeldatum 14 juli kunnen bestaan, tenzij het kantoor door Duitsers bemand was... Misschien heeft de postbeambte die zich hiermee heeft beziggehouden, pas op dinsdag 15 juli een aantal enveloppen gestempeld met een stempel waarop hij de datum van de 14e heeft gezet. Op de 15e kon en mocht hij de nieuwe zegels van Marianne ook zonder meer gebruiken.

Tot slot nog iets raadselachtigs. We weten allemaal dat het gebouw dat in 1798 werd veroverd, hetgeen de aanleiding was tot de Frans Revolutie, 'Bastille' heette. Zo wordt het ook genoemd in de tekst onder de afbeelding. Toch staat aan de rechter kant bovenaan de tekst: "La prise de la pastille" met een duidelijke 'p'. Het interessante is nu, dat er inderdaad ook sprake is van een 'prise de la pastille', maar die heeft niets met de Franse Revolutie te maken. Die komt uit een fantasieverhaal over een zekere koning Allister die keelpijn had en bijna stikte in een pepermuntje. Het scheelde maar weinig of de monarchie was daarmee uitgestorven. Nog steeds volgens het verhaal, vieren tegenstanders van de koning deze gebeurtenis (het nemen van een pepermuntje) jaarlijks op 14 juli.

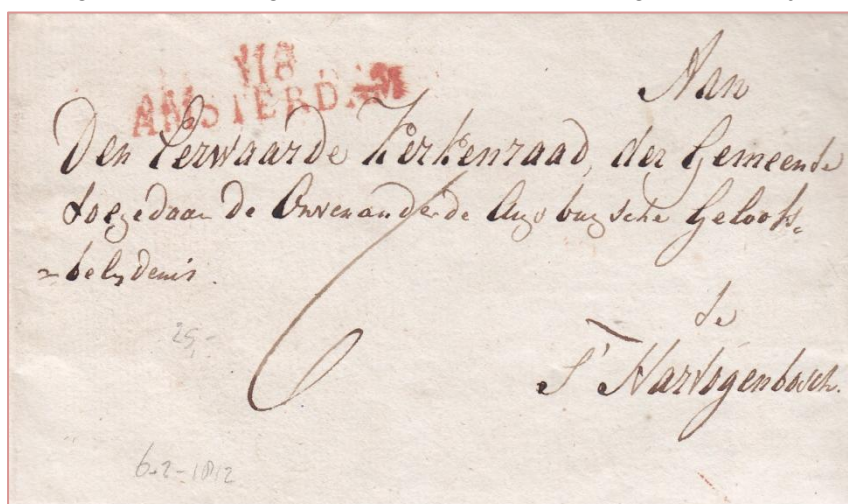
Wat moet ik nu met deze envelop?

FDC's zijn maakwerk, dat weten we, maar aan deze envelop is volgens mij wel heel erg veel geknutseld. (Henk van Zutphen).

---

200 jaar Nederland, ook op post gevierd.

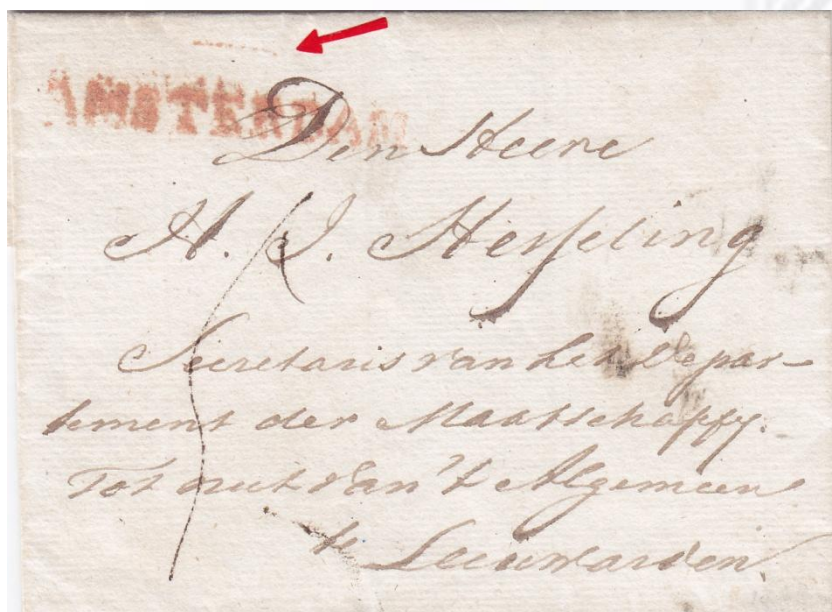
Momenteel zijn er veel vieringen die het 200 jarig bestaan herdenken het Koninkrijk Nederland. Onlangs o.a. de landing in november 1813 van Koning Willem I bij Scheveningen.

Daarvoor staat Nederland van 1804 t/m oktober 1813 onder Franse invloed van de machtige Napoleon. Als Nederland in juli 1810 wordt ingelijfd duurt het tot 1 april 1811 voordat de Hollandse post in de Franse Postdienst wordt geïncorporeerd. Nederland wordt in acht departementen verdeeld met ca. 85 postkantoren. Hierbij een brief uit Amsterdam d.d. 6-2-1812 naar 's-Hertogenbosch met

het rode departementsstempel "118 Amsterdam".

Na de val van Napoleon, in oktober 1813, wordt het vertrek van de Fransen 'gevierd' met het verwijderen van het Franse departementsnummer uit het Franse stempel. Hierbij een brief naar Leeuwarden met wederom het rode departementsstempel Amsterdam, maar dan zonder Frans departementsnummer. Op de plek waar dit gestaan heeft is nog wel een rood streepje als restant te zien.

In 1815 werden aan de helft van de kantoren nieuwe naamstempels verstrekt. De Franse stempels zijn nog tot 1829-1833 op Nederlandse post te vinden. (Amsterdam, Jan Heijs. Lid Nederlandse Academie voor Filatelie en AIJP).

Duizenden postbezorgers klaar voor miljoenen kerstkaarten

Prinses Beatrix ontvangt eerste kerstkaarten op Huis ten Bosch

PostNL is volledig ingericht om de verwachte 145 miljoen kerstkaarten in de komende weken te verwerken en te bezorgen. Prinses Beatrix ontving vanmorgen op Huis ten Bosch haar eerste kerstkaarten. Postbezorger Tycho Verwayen overhandigde op maandag 9 december 2013 met blijdschap een stapel met divers gekleurde kerstkaarten aan de marechaussee.

Traditie

Naast prinses Beatrix zullen miljoenen Nederlanders dit jaar weer kerstkaarten ontvangen. De digitalisering ten spijt, houden Nederlanders massaal vast aan de traditie van het versturen van handgeschreven persoonlijke kerstkaarten. De verwachting is dat in Nederland 90% van de

huishoudens dit jaar weer kerstkaarten verstuurt, met een gemiddelde van 37 kaarten per gezin. Op de drukste dag van het jaar halen we rond 16,7 miljoen poststukken uit de brievenbussen. In de bijgevoegde infographic staan de feiten en cijfers over de rol van kerstkaart en de komende kerstperiode bij PostNL.

Persoonlijke kerstkaart

Ook postbezorger Tycho Verwayen vindt het bijzonder dat hij direct al zo veel kerstkaarten mag bezorgen bij prinses Beatrix. "Het ontvangen van persoonlijke kaarten, zeker

tijdens kerst, maakt mensen blij. Naast je familie en vrienden is het extra leuk om bijzondere personen – zoals prinses Beatrix – te verrassen met een kaartje. Als postbezorgers staan we weer klaar om de kerstwensen in Nederland te bezorgen." (bron: PostNL)

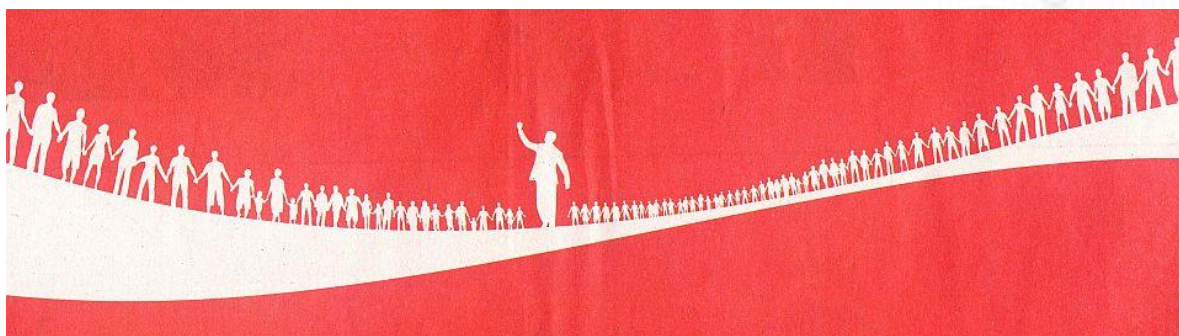
Nelson Mandela:

Op de 'valreep', op 10 december j.l. de dag waarop de plechtigheden in Zuid-Afrika plaatsvonden, ontvingen wij het hiernavolgende artikel over Nelson Mandela van Wobbe Vegter uit Kaapstad in Zuid-Afrika. Hij schreef het artikel voor zijn 2-maandelijks familiekrant, de Vegter Kroniek en hij gaf ons toestemming om het te gebruiken. De KNBF Nieuwsbrief is hierdoor extra lang geworden, maar gezien de actualiteit en de waardering voor Nelson Mandela hierbij - met veel dank aan Wobbe Vegter - het artikel:

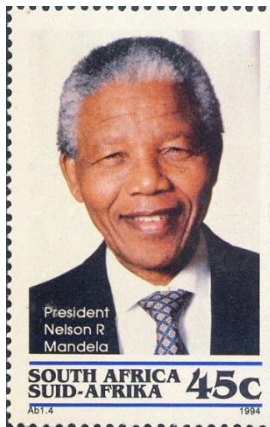
Nelson Rolihlahla Mandela

18 juli 1918 – 5 december 2013

“When a man has done what he considers to be his duty to his people and his country, he can rest in peace.” N.R. Mandela, 1999

Op vrijdagochtend 6 december zette ik de tv aan op het Sky TV kanaal. Daar heb ik hem elke ochtend op als ik aan mijn zegels werk. Het werd onmiddellijk duidelijk dat Mandela de vorige avond was overleden. Ik had donderdag 5 dec. op het 7-uur nieuws al gehoord dat er veel ANC bonzen zich

verzameld hadden bij zijn huis in Houghton, Johannesburg. Ik vroeg me toen al af of zijn gezondheid weer slechter was geworden, maar het nieuws de volgende dag kwam toch nog als een schok. Snel de tv omgeschakeld naar een Zuidafrikaanse 24-uur nieuwszender waar inderdaad de hele programmering was omgegooid met een regelmatige herhaling van president Zuma's aankondiging van Mandela's overlijden de vorige avond om 20.50. Zijn dood werd pas om 23.30 bekend gemaakt Mijn ochtendkrant wist nog van niets, want die was de avond ervoor gedrukt, duidelijk vóór de bekendmaking. Alle tv programma's werden omgegooid en begonnen Mandela documentaires uit te zenden, niet alleen de plaatselijke zenders, maar ook Discovery, History, en dat soort kanalen.

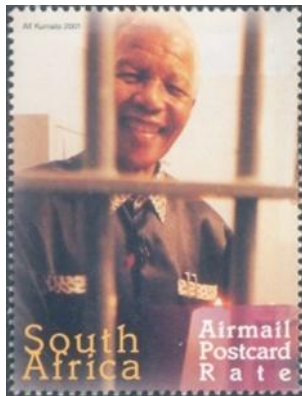

Zaterdagochtend op de maandelijkse postzegelbeurs was er toevallig een veiling (elke drie maanden) en deze werd geopend met een minuut stilte om Mandela te gedenken. Het was inderdaad een minuut en geen pathetische elf seconden zoals bij de FIFA loting.

Mijn zondagskrant was twee keer zo dik als normaal dat weekend en kwam uit met een uitgebreide Mandela bijlage "Let us remember him" waarin veel mensen hun herinneringen aan en ervaringen met de grote man vertelden. De rest van de krant was ook merendeels aan Mandela gewijd en wat hij voor het land, de zwarte bevolking en het democratiserings-proces heeft betekend. Daarbij kwamen zijn jeugd en

verdere geschiedenis uitgebreid aan de orde. Ik neem aan dat dergelijke uitgaven ook elders in de wereld zijn verschenen. Het heeft dan ook weinig zin om dat hier allemaal te herhalen en/of samen te vatten. Inmiddels heb ik mijn Mandela krant uit en ik kwam toch nog een paar feiten tegen die misschien wel interessant zijn om te memoreren.

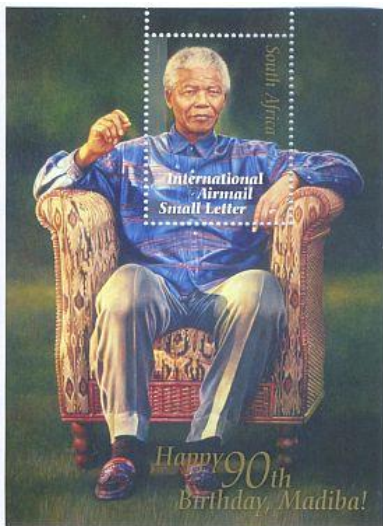
Tijdens het laatste deel van zijn 27 jaar gevangenschap verbleef Mandela in een huis op de gronden van de Victor Verster gevangenis in Paarl. Dit was gedaan om Mandela langzaam te laten wennen aan het moderne leven van de negentiger jaren. Als je van 1963 af in de gevangenis hebt gezeten, zijn er veel dingen die je ontgaan – de Vietnam oorlog, zowel haar begin als het einde, de eerste mens op de maan, de val van de Berlijnse muur, maar ook de technologische ontwikkeling: de personal

computer, het Internet. Als hij voor de eerste keer een magnetron ziet, verbaast hij zich dat je er een beker water in kunt zetten, op een knopje drukken, dan twee minuten wachten en er kokend water uit haalt. Als zijn mede-Robbeneiland gevangenen hem daar mogen ontmoeten, heeft hij er groot plezier in om de truc met de beker water te laten zien. Als ze na twee minuten de beker eruit halen en hun vingers branden, heeft Mandela de grootste lol.

In 1990, een paar dagen na zijn vrijlating vanuit de Victor Verster gevangenis in Paarl, nodigt hij de schrijfster Nadine Gordimer uit – een Nobelprijs winnares en ook auteur van “The authorised biography”. Hij wilde van haar weten hoe hij om moest gaan met het feit dat zijn vrouw Winnie Mandela er een vriend op na hield, iets wat hij op de dag van zijn vrijlating had vernomen. Een uitermate trieste ontdekking voor iemand die zojuist 27 jaar in de gevangenis had gezeten.

Tijdens de overhandiging van de Web Ellis beker aan aanvoerder Francois Pienaar van het winnende ZA rugbyteam, verscheen Mandela opeens, gekleed in het goudgroene nr 6 (het nummer van de populaire aanvoerder) tenue van de Springbokken. Een weloverwogen beslissing om zodoende de verzoening tussen de blanke en zwarte bevolking te bespoedigen. Het werd opeens aanvaardbaar voor zwarten om deze tot dan toe voornamelijk door blanken gespeelde sport te ondersteunen. Zoals zoveel van zijn opmerkelijke optredens – een meesterzet in tactiek.

Hij ging ook op bezoek bij de weduwe van de grondlegger van de Apartheidswetgeving, Hendrik Verwoerd, mevr. Betsie Verwoerd. Zij was al op hoge leeftijd, maar Mandela ging op theevisite bij haar. Zo nodigde hij ook Percy Yutar, de hoofdaanklager tijdens zijn 1963-4 Rivonia-rechtszaak uit voor een ontmoeting in 1995. Yutar had destijds de doodstraf geëist voor Mandela. Mandela zei later dat Yutar “maar net zijn werk had gedaan”.

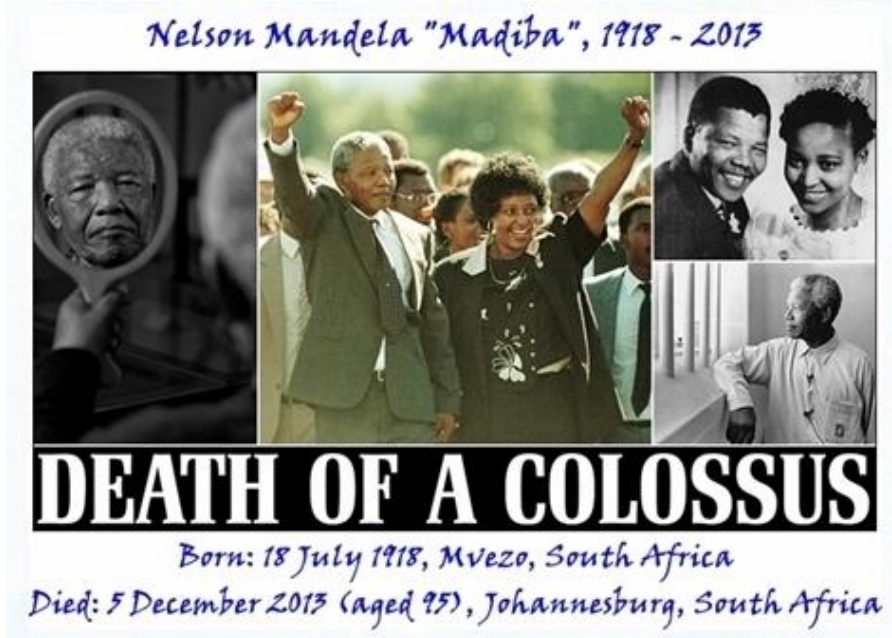
Zijn gewoonte om, in plaats van een kostuum, allerlei felgekleurde zijden shirts te dragen – ter bescherming van zijn als gevolg van de in de steengroeven van Robben eiland opgedane

overgevoelige huid – was een voortdurende irritatie voor aartsbisschop Desmond Tutu: “Waarom trek je toch steeds die gekke shirts aan bij officiële gelegenheden?” Mandela: “Moet jij zeggen. Je loopt zelf de hele dag in een paarse jurk rond.”

Tijdens een rit van Johannesburg naar Pretoria in een cavalcade van veiligheidsauto's, ziet Mandela een dame langs de weg staan bij een auto met een lekke band. Hij wil stoppen maar zijn veiligheidsmensen verbieden hem dat. “Ik ben de president van dit land en ik ben de baas. Ik zeg “Stoppen!”. Vertelt de dame later: sta ik langs de weg in het donker. Stopt er een lange stoet auto's ever verderop. Komt er een lange man in een lange zwarte jas naar mij toe lopen. Zie ik opeens President Mandela voor mijn neus staan. “Kan ik u misschien helpen?”

Op een dag komt zijn secretaresse in zijn kantoor terwijl Mandela aan de telefoon is. “Ja, Elizabeth. Nee, Elizabeth. Jazeker, Elizabeth”. Als ze vraagt wie hij zojuist aan de lijn had, zegt hij “De koningin van Engeland”. Geschokt “Die kan je toch geen Elizabeth noemen!” Mandela: “Jawel hoor, want zij noemt mij Nelson.”

Na afloop van zijn inhuldiging tot President van Zuid-Afrika op 10 mei 1994 was er een vriendschappelijke voetbalwedstrijd in Pretoria waar Mandela ook kortelijks verscheen en beide

teams aan hem werden voorgesteld. Daarna ging hij naar zijn gepantserde auto om naar zijn helikopter te gaan die hem naar het staatsbanket voor 150 staatshoofden en gasten zou brengen. Plotseling loopt

Mandela naar de overkant van de hal, waar een oudere blanke kolonel van de politie staat, iemand in zijn midden vijftiger jaren waarop de staat van dienst in de gelaatslijnen te lezen is. De ogen van de kolonel worden steeds groter naarmate Mandela nader komt. Mandela steekt zijn hand uit en zegt: “Kolonel, ik wil je graag laten weten dat jullie vandaag onze politie zijn geworden. Ik ben nu de president van Zuid-Afrika en het is geen ‘wij’ en ‘zij’ meer, maar vanaf vandaag ben je onze politie.” De oude veteraan barst in huilen uit en de tranen druppen op de glanzende parketvloer. Mandela klopt hem op de schouder “’t Is goed, kolonel. Ik wou het u alleen maar zeggen.” Daarna draaide hij zich om, om naar zijn auto te gaan.

Een opmerkelijk man, een icoon, een vechter, een voorbeeld.

Hamba Kahle, Madiba

Wobbe

*Evenementen, beurzen en andere activiteiten: zie
bijgevoegde lijst.*

Alleen wanneer dit uitdrukkelijk wordt vermeld, geven artikelen de mening en/of het inzicht weer van het bestuur van de KNBF. Aan artikelen en rubrieken wordt de grootst mogelijke zorg besteed, echter fouten zijn nooit helemaal te voorkomen. Er wordt daarom geen enkele verantwoordelijkheid aanvaard voor eventuele onvoorziene gevolgen, veroorzaakt door fouten in de gepubliceerde artikelen en andere gegevens.